

Szczeliniec Wielki

28.05.2006.

Zmieniony 13.05.2010.

Niezwykłe wrażenia i piękne wspomnienia zachowuje w pamięci każdy, kto choć raz odwiedził "Szczeliniec Wielki". Szczeliniec Wielki jest najwyższym (919m) szczytem Gór Stołowych i zarazem ich najatrakcyjniejszym i najczęściej odwiedzanym miejscem. Tworzy go stoliwo o wymiarach 600 na 300 m, górujące około 150 metrów nad Karłowem który stanowi najdogodniejszy punkt wyjścia na szczyt.

{play}wszystko.mp3{/play}podkład muzyczny Michał KubusOd zachodu wyrasta mniejsze stoliwo Szczelińca Małego (895 m.), oddzielone przełęczą około 867 m. Szczeliniec Wielki z daleka wygląda na masyw o rozległym płaskim wierzchołku i prawie pionowych zboczach, stąd też zapewne wywodzą się dawne nazwy góry. A w rzeczywistości zbocza opadają prawie ze wszystkich stron skalnymi murami o wysokości do 60 m zaś cały rozległy wierzchołek jest bardzo gęsto spękany, i to znacznie w głąb. Cały masyw jest zbudowany z kredowych piaskowców ciosowych o zwiększonej odporności na wietrzenie w stosunku do niżej leżących piaskowców marglistych. Spękanie ławicy piaskowców ciosowych utworzyło największe w Polsce "skalne miasto". Na trzech poziomach spotykamy niezliczone skały o fantastycznych kształtach. W większości każda skała i skałka posiada własną nazwę, nawiązującą do jej kształtu, np. Wielbłąd, Słoń, Wiewiórka, Głowa Księżniczki Emilki. czy stanowiący wręcz symbol tych gór Małpolud. Wiele nazw nawiązuje do popularnych przewodnickich legend o Szczelińcu.. Niektóre skały są wizytówką, wręcz symbolem tych gór jak np. Małpolud (Mamut). Obok głębokich spękalin i szczelin (np. Piekło do 30 m gdzie jeszcze latem leży śnieg, Diabelska Kuchnia, Czyściec) są labirynty, tunele, a także pojedyncze formy. Kulminację stoliwa stanowi Fotel Liczyrzepy, służący jako punkt widokowy. Z kilku punktów na krawędzi dolnego poziomu stoliwa Szczelińca Wielkiego roztaczają się wspaniałe widoki obejmujące większość pasm górskich polskich i czeskich Sudetów. Panoramy te są zaliczane do najpiękniejszych w polskich górach. Obecnie najwspanialsze widoki roztaczają się tarasów przy schronisku PTTK oraz z tarasów południowo-wschodnich. {jgxfal folder:=[images/szczeliniec] title:=[Szczeliniec]

cols:=[4]}ROŚLINNOŚĆ Całą wierzchowinę porasta (łącznie z niektórymi skałami) las świerkowy regla dolnego z domieszka jarzębiny i borzozy oraz buka. Rosnace na skałach i w szczelinach drzewa mają często skarlłowaciałe lub zdeformowane kształty. Natomiast na zboczach Szczelińca Wielkiego rosna dorodne lasy świerkowe z domieszka buka. Na skałach występują liczne gatunki mchów, wątrobowców i porostów. W niektórych ciemnych i wilgotnych szczelinach (np. w Piekielku) występuje bogate zbiorowisko sinic i wstrobowców, m.in. właśnie tu ma jedyne stwierdzone dotad w Polsce stanowisko reliktowy gatunek wątrobowca *Gumnacolea acutiloba*. Na skałach północnego zbocza na wysokości około 850 metrów rośnie endemiczny gatunek mchu *Dicranum sendtneri*. W szczelinach i na skałach występuje także świecący mech, świetlik (*Schistostega osmundacea*). Na skałach i w runie leśnym na zboczach występują płaty borówki czernicy (*Vaccinium myrtillus*). Świat zwierzęcy jest natomiast dość ubogi, głównie ze względu na duży ruch turystyczny. Szczyt Szczelińca Wielkiego objęty jest ochroną w krajoznawczym rezerwacie przyrody "Szczeliniec Wielki" o powierzchni 50,26 ha. Zwiedzanie rezerwatu odbywa się po ściśle wyznaczonej trasie, która stanowi fragment ścieżki Dydaktycznej Skalnej Rzeźby. ---

----- HISTORIA Na wierzchołek prowadzi ścieżka po 665 stopniach, którą zbudował oberżysta z Karłowa Franz Pabel i major B. Von Rauch. Właśnie F. Pabel był twórcą trasy zwiedzania i autorem większości nazw skał. Szczeliniec stał się od końca XVIII w. Ogromną atrakcją turystyczną i odwiedzili go wybitni wędrowcy (w 1790 r. kr. Fryderyk Wilhelm II, Johann Wolfgang Goethe, w 1791 r. min. hr. von Hoym i wielu innych). Od 1813 r. Pabel pełnił oficjalnie funkcję przewodnika po szczycie i pobierał opłatę za zwiedzanie. Już w 1815 r. wzniesiono tu drewnianą altanę, a w 1846 r. ukończono budowę schroniska, powiększonego w latach 1857-59. Obecnie zwiedzanie Szczelińca Wielkiego jest płatne i odbywa się tylko po wyznaczonej trasie, natomiast Szczeliniec Mały jest niedostępny dla turystów. Oba wierzchołki leżą w rezerwacie przyrody o powierzchni 50,25 ha. Na skale obok schroniska znajduje się tablica upamiętniająca pobyt J.W. Goethego w 1790 r. Do opracowywania treści stony wykorzystano "Słownik geografii turystycznej Sudetów nr13 GÓRY STOŁOWE" pod redakcją Marka Staffy

autor filmu: Tomek7002

<http://www.duszniki-wycieczki.pl/szczeliniec2/>